

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1954

20 MAI 1954.

PROPOSITION DE LOI

accordant une rente de captivité
aux prisonniers de la guerre 1940-1945.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La captivité a profondément marqué de ses stigmates les Prisonniers de Guerre 1940-1945, qui ont longuement souffert, tant physiquement que moralement, en terre ennemie.

L'aspect moral de la souffrance ne peut, ne pourra jamais faire l'objet d'une réparation même partielle. Dès lors, il importe d'en tenir compte dans l'appréciation des dommages physiques et matériels causés aux intéressés par l'ennemi et par la guerre et que l'Etat a pour devoir de réparer dans toute la mesure du possible.

Les dommages physiques sont imputables aux conditions dans lesquelles les prisonniers de guerre durent vivre, tant dans les Oflag's et Stalags que dans les Kommandos. Le travail forcé auxquels ils furent astreints, le régime alimentaire plus qu'insuffisant, alliés à des conditions d'hygiène souvent épouvantables, expliquent l'état physique déficient qui se révèle actuellement dans le chef de nombreux prisonniers de guerre. Sans compter que la plupart d'entre eux durent subir de nombreux bombardements et des évacuations épuisantes, sous le feu des combattants des deux parties en présence.

La durée de la captivité n'a fait qu'aggraver les conséquences désastreuses de la détention et la répercussion ne manquera pas de se traduire dans le chef de chaque P. G. par une certaine incapacité difficilement appréciable pour l'instant, mais qui ne manquera pas de se manifester par une perte de la capacité de rendement lorsque le P. G. aura franchi le cap de la quarantaine.

Tout porte à croire, que c'est à ce moment qu'apparaîtront les lésions organiques résultant de la captivité.

Cette opinion est fondée sur l'expérience de la guerre 1914-1918 et surtout sur le triste bilan des décès et des incapacités de travail que la F. N. A. P. G. a pu dresser, cinq ans après le retour.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1954.

20 MEI 1954.

WETSVOORSTEL

tot toekenning van een gevangenschapsrente aan
de krijgsgevangenen van de oorlog 1940-1945.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De gevangenschap heeft bij de krijgsgevangenen van de oorlog 1940-1945, die zowel lichamelijk als geestelijk lang geleden hebben in een vijandelijk land, diepe sporen nagelaten.

Het zedelijk aspect van het lijden kan niet en zal nooit kunnen hersteld worden, zelfs niet gedeeltelijk. Derhalve moet daarmee rekening worden gehouden bij de beoordeling van de lichamelijke en stoffelijke schade, die door de vijand en door de oorlog aan de belanghebbenden werd berokkend en welke de Staat tot plicht heeft in de mate van het mogelijke te herstellen.

De lichamelijke schade is te wijten aan de omstandigheden waarin de krijgsgevangenen, zowel in de Oflag's als in de Kommando's, moesten leven. De gedwongen arbeid waartoe zij gedwongen werden, de meer dan onvoldoende voeding, gepaard met vaak verschrikkelijke hygiënische voorwaarden, verklaren de slechte gezondheidstoestand welke thans bij talrijke krijgsgevangenen waar te nemen valt. Bovendien valt nog te vermelden dat de meesten onder hen onder het vuur van de twee vijandelijke partijen tal van bombardementen en afmattende evacuatie's moesten medemaken.

De duur van de gevangenschap heeft de rampzalige gevolgen van de gevangenschap nog verergerd, en de weerslag daarvan zal zich onvermijdelijk bij iedere krijgsgevangene doen gevoelen door een zekere ongeschiktheid, die op dit ogenblik moeilijk kan beoordeeld worden, maar zich zeker zal uiten door een achteruitgang van zijn arbeidsvermogen, wanneer hij de veertig zal overschreden hebben.

Alles wijst er op dat de uit de gevangenschap voortvloeiende organische letselen op dat ogenblik aan het licht zullen komen.

Die opvatting steunt op de ondervinding van de oorlog 1914-1918 en vooral op de droevige balans van de sterfgevallen en arbeidsongeschiktheden, die de N. F. G. K. vijf jaar na de terugkeer kon opmaken.

Cette situation est grave et l'Etat se doit d'autant plus d'en tenir compte, qu'au moment où ces lésions organiques produiront leur plus désastreux effet, il sera impossible pour le P. G. à qui incombera le fardeau de la preuve, d'établir la relation de causalité avec la captivité.

Même s'il devait y parvenir, le pourcentage dégressif appliqué à chaque affection en raison de l'âge et vu le temps qui s'est écoulé depuis le retour au pays, ne lui permettrait jamais d'obtenir la réparation partielle à laquelle il serait en droit de prétendre. Paradoxe peut-être, mais réalité prochaine que nous devons pallier en légiférant, si nous voulons éviter que des militaires ayant accompli leurs devoirs de soldat ne subissent à l'époque où leurs charges familiales seront les plus lourdes, un manque à gagner, qui fera peser sur leurs épaules un fardeau injuste autant qu'immérité.

Si la réparation complète ne peut être retenue parce que trop difficile à établir et surtout à préciser dans le chef de chaque individu, il importe cependant de prévoir dès à présent une réparation forfaitaire pour l'avenir.

La rente de captivité que nous proposons constituera cette réparation que nous estimons devoir être accordée dès l'âge de 45 ans.

Certes l'incidence budgétaire à en résulter vous apparaîtra lourde; elle est minime cependant, car il faut retenir qu'elle est fonction du nombre de prisonniers de guerre et de la longue durée de la captivité, plutôt que de l'incidence individuelle.

C'est pourquoi nous proposons en faveur des prisonniers de guerre 1940-1945, une rente viagère et annuelle de 100 francs, par mois de captivité.

Les évadés.

Pour les évadés qui ont repris du service dans la résistance et qui ont dû vivre dans la clandestinité, nous postulons le droit à la rente, calculée sur un nombre de mois s'échelonnant jusqu'au jour de la libération du territoire national.

Les malades et blessés rapatriés prématurément.

Pour cette catégorie de P. G., dont la captivité fut écourtée en application des Conventions de Genève, en raison de la gravité de leur état, nous demandons que soit pris en considération pour le calcul de la rente, le temps pendant lequel les malades et blessés rapatriés ont été hospitalisés ou en congé de convalescence, que ce soit d'une façon permanente ou successive, même avec interruption.

Même le cumul des périodes pendant lesquelles ils ont occupé une de ces positions, devra être considéré, si elles se situent avant le 1er juin 1945, époque généralement admise comme celle de la libération des P. G. 1940-1945.

Les veuves.

Les veuves des P. G. devront pouvoir faire valoir des droits au bénéfice de la demi-rente, pour autant qu'elles étaient mariées depuis au moins deux ans au moment du décès du titulaire.

En revanche, les veuves non remariées des P. G. décédés en captivité ou de ses suites, devront, elles, pouvoir prétendre à l'octroi de la rente basée sur la durée de captivité

Die toestand is ernstig en de Staat moet des te meer rekening ermee houden daar, wanneer die organische letselen hun meest rampzalige gevolgen zullen hebben, de krijgsgevangene, op wie de bewijslast zal berusten, onmogelijk het oorzakelijkheidsverband met de gevangenschap zal kunnen aantonen.

Zelfs indien hij daarin mocht slagen, zou het dalend percentage dat, wegens de leeftijd en de tijd die sedert de terugkeer naar het land is verlopen, op iedere aandoening wordt toegepast, hem nooit in de mogelijkheid stellen het gedeeltelijk herstel te bekomen, waarop hij aanspraak zou mogen maken. Misschien is dit een paradox, maar niettemin een nakende werkelijkheid, waartegen wij ons door een wet moeten wapenen, indien wij willen vermijden dat militairen, die hun soldatenplicht hebben vervuld, gebrek lijden op een ogenblik dat hun gezinslasten het zwaarst zijn, en dat hun aldus een even onrechtvaardige als onverdiende last wordt opgelegd.

Alhoewel er geen sprake kan zijn van integrale vergoeding, omdat het te moeilijk is ze voor ieder afzonderlijk vast te stellen en vooral te omschrijven, moet er toch van nu af een forfaitair herstel voor de toekomst worden vastgesteld.

Dat herstel ligt in de door ons voorgestelde gevangenschapsrente die, onzes inziens, van de leeftijd van 45 jaar af moet worden toegekend.

De budgetaire weerslag daarvan zal U zeker zwaar toeschijnen. Hij is echter zeer gering, wanneer men bedenkt dat hij afhangt van het aantal krijgsgevangenen en van de lange duur der gevangenschap, veeleer dan van de individuele weerslag.

Daarom stellen wij, ten voordele van de krijgsgevangenen van 1940-1945, een jaarlijkse lijfrente voor van 100 frank per maand gevangenschap.

De ontvluchten.

Voor de ontvluchten die opnieuw dienst hebben genomen in het verzet en die moesten onderduiken, stellen wij een rente voor, berekend op een aantal maanden lopende tot de dag van de bevrijding van 's Lands grondgebied.

De vroegtijdig gerepatrieerde zieken en gewonden.

Voor die categorie krijgsgevangenen, wier gevangenschap bij toepassing van de Conventies van Genève wegens de ernst van hun toestand werd verkort, vragen wij dat bij de berekening van de rente zou rekening worden gehouden met de tijd die de zieken en gewonden op voortdurende wijze of achtereenvolgens en zelfs met een onderbreking, in een hospitaal of in herstelverlof hebben doorgebracht.

Zelfs de samenvoeging van de perioden die zij in een van die toestanden hebben doorgebracht moet in aanmerking worden genomen, indien zij vóór 1 Juni 1945 vallen, tijdstip dat over 't algemeen wordt aangenomen als dat van de bevrijding der krijgsgevangenen van 1940-1945.

De weduwen.

De weduwen van krijgsgevangenen moeten aanspraak kunnen maken op het voordeel van de halve rente, voor zover zij bij het overlijden van de titularis sedert ten minste twee jaren getrouwd waren.

Daarentegen moeten de niet hertrouwde weduwen van in gevangenschap of aan de gevolgen daarvan overleden krijgsgevangenen aanspraak kunnen maken op de rente,

de leur époux et ce dès l'époque où celui-ci aurait atteint l'âge de 45 ans et aurait donc pu en bénéficier.

Les orphelins.

Dans le chef des orphelins, l'octroi de la rente ne se conçoit qu'en faveur de ceux qui sont orphelins de père et de mère.

Nous demandons donc qu'ils puissent bénéficier, dès le moment où leur père aurait atteint l'âge de 45 ans, de l'intégralité de la rente et ce jusqu'à ce qu'ils aient atteint l'époque de leur majorité.

Les enfants interdits, estropiés, infirmes.

Ces catégories d'orphelins sont particulièrement dignes d'intérêt; elles devront bénéficier de la rente pendant une période de 20 ans s'échelonnant de l'époque où leur père aurait atteint l'âge de 45 ans à celle de 65 ans, âge déterminant pour l'octroi de la pension de vieillesse.

Voici analysés les éléments de la proposition de loi que nous avons mise au point depuis plusieurs mois déjà et qui tend à donner une équitable réparation à toutes les catégories de notre communauté P. G.

op basis van de duur der gevangenschap van hun echtgenoot, en wel te rekenen van de datum waarop deze de leeftijd van 45 jaar zou bereikt hebben en derhalve het voordeel er van zou genoten hebben.

De wezen.

Wat de wezen betreft, is de toekenning van een rente slechts mogelijk aan die welke volle wezen zijn.

Wij vragen derhalve dat zij, van het ogenblik af waarop hun vader de leeftijd van 45 jaar zou bereikt hebben, de volledige rente zouden genieten tot hun meerderjarigheid.

De onder curatele staande, gebrekkige en verminkte kinderen.

Die categorieën wezen verdienen onze bijzondere belangstelling; zij moeten het voordeel van de rente kunnen genieten tijdens een periode van 20 jaar die loopt van de datum waarop hun vader de leeftijd van 45 jaar zou bereikt hebben tot de leeftijd van 65 jaar, welke de vastgestelde leeftijd is voor de toekenning van het ouderdomspensioen.

Hiermede hebben wij in zijn bestanddelen het wetsvoorstel ontleed, dat wij reeds sedert verscheidene maanden hadden bijgewerkt en dat er toe strekt aan al de categorieën van onze krijgsgevangenen een billijk herstel te verlenen.

M. JAMINET.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Il est accordé aux titulaires de la carte de prisonnier de guerre 1940-1945, dès qu'ils ont atteint l'âge de 45 ans, une rente de captivité calculée en fonction de la durée de celle-ci, sur la base de 100 francs par mois de captivité.

Art. 2.

Pour le calcul de cette rente, la captivité est censée commencer le 1er juin 1940. Tout mois commencé est considéré comme terminé.

Art. 3.

a) Pour les évadés qui ont repris du service dans la Résistance, ou qui ont dû vivre dans la clandestinité, la rente sera calculée jusqu'au 1er septembre 1944, date de la libération du territoire;

b) Aux évadés qui ont rejoint les forces de Grande-Bretagne ou tout autre armée combattant aux côtés des Alliés, la rente de captivité leur sera accordée jusqu'à la date de leur prise en charge effective par l'armée qu'ils ont rejointe.

Pour ceux qui ont rejoint les pays neutres, la rente de captivité sera accordée jusqu'à la date de leur libération effective, s'ils y ont été internés;

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Aan de houders van de krijgsgevangenenkaart 1940-1945 wordt, zodra zij de leeftijd van 45 jaar hebben bereikt, een gevangenschapsrente toegekend, die berekend wordt volgens de duur van die gevangenschap en op grond van 100 frank per maand gevangenschap.

Art. 2.

Voor de berekening van die rente, wordt de gevangenschap geacht in te gaan op 1 Juni 1940. Iedere begonnen maand wordt als verlopen beschouwd.

Art. 3.

a) Voor de ontyluchten die opnieuw dienst hebben genomen in het Verzet of die moesten onderduiken, wordt de rente berekend tot 1 September 1944, datum van de bevrijding van het grondgebied;

b) Aan de ontyluchten die zich bij de strijdkrachten in Groot-Brittannië of bij ieder ander aan de zijde van de Geallieerden strijdend leger hebben gevoegd, wordt de gevangenschapsrente toegekend tot de datum waarop zij werkelijk door het leger waarbij zij zich hebben gevoegd, werden ten laste genomen.

Aan diegenen die zich naar neutrale landen hebben begeven wordt de gevangenschapsrente toegekend tot de datum van hun werkelijke invrijheidstelling, indien zij aldaar werden geïnterneerd;

c) Les malades et blessés rapatriés prématurément pourront faire valoir, pour le calcul de la rente, le temps pendant lequel ils ont été hospitalisés ou en congé de convalescence d'une façon permanente ou successive, même avec interruption.

Le cumul des périodes pendant lesquelles ils ont occupé une de ces positions est autorisé, pour autant qu'elles se situent avant le 1er juin 1945.

Art. 4.

La rente de captivité est insaisissable, même pour dette alimentaire ou envers le Trésor.

Art. 5.

a) Les veuves non remariées des prisonniers de guerre décédés en captivité pourront prétendre à l'octroi de l'entière de la rente à l'époque où leur époux aurait atteint l'âge de 45 ans et aurait donc pu en bénéficier;

b) Il en sera de même en faveur des veuves non remariées dont le mari sera décédé avant l'âge de 45 ans, pour autant qu'il soit reconnu par l'Administration des Pensions Militaires que le décès de leur mari est la conséquence directe :

1) de blessures de guerre reçues durant le service, la captivité ou les prestations fournies et par le fait du service, de la captivité ou des prestations;

2) de traumatismes résultant des sévices exercés par l'ennemi;

3) d'accidents éprouvés durant la guerre, la captivité ou les prestations fournies et par le fait du service, de la captivité ou des prestations;

4) de maladies contractées ou aggravées durant le service, la captivité ou les prestations fournies et par le fait du service, de la captivité ou des prestations.

Art. 6.

Les veuves non remariées des prisonniers de guerre peuvent faire valoir leurs droits au bénéfice de la rente, pour autant qu'elles étaient mariées depuis au moins deux ans au moment du décès du bénéficiaire. La rente leur sera accordée par moitié et dès le moment où le prisonnier de guerre aurait pu en bénéficier.

Art. 7.

Les orphelins de père et de mère bénéficieront de l'intégralité de la rente dès l'époque où leur père aurait atteint l'âge de 45 ans et ce, jusqu'à leur majorité.

Les orphelins interdits, estropiés ou infirmes, bénéficieront de l'entière de la rente pendant une période de 20 ans s'échelonnant du premier mois qui suit la date à laquelle leur père aurait atteint l'âge de 45 ans à celle de 65 ans.

Art. 8.

La Commission d'enquête instituée en application de l'article 3 de la loi du 18 août 1947 réglant le statut des prisonniers de guerre sera chargée dans les mêmes conditions que celles prévues par l'arrêté du Régent du 19 avril

c) De vroegtijdig gerepatrieerde zieken en gewonden kunnen, voor de berekening van de rente, de tijd laten gelden die zij op voortdurende of achtereenvolgende wijze en zelfs met onderbreking in een hospitaal of in herstelverlof hebben doorgebracht.

De perioden die zij in een van die toestanden hebben doorgebracht mogen worden samengevoegd, voor zover zij vóór 1 Juni 1945 vallen.

Art. 4.

De gevangenschapsrente is niet vatbaar voor beslag, zelfs niet wegens uitkering tot onderhoud of schuld tegenover de Schatkist.

Art. 5.

a) De niet hertrouwde weduwen van in gevangenschap overleden krijgsgevangenen kunnen aanspraak maken op de toekenning van de volledige rente van de datum af waarop hun echtgenoot de leeftijd van 45 jaar zou bereikt hebben en het voordeel daarvan zou hebben kunnen genieten;

b) Hetzelfde geldt voor de niet hertrouwde weduwen wier man vóór de leeftijd van 45 jaar overleden is, voor zover het Bestuur der Militaire Pensioenen erkent dat het overlijden van hun man het rechtstreeks gevolg is :

1) van oorlogskwetsuren opgelopen tijdens de dienst, de gevangenschap of de geleverde prestaties en door de schuld van de dienst, van de gevangenschap of van de prestaties;

2) van wondverschijnselen die het gevolg zijn van de mishandelingen door de vijand;

3) van ongevallen tijdens de oorlog, de gevangenschap of de geleverde prestaties en door de schuld van de dienst, de gevangenschap of de prestaties;

4) van ziekten opgedaan of verergerd tijdens de dienst, de gevangenschap of de geleverde prestaties en door de schuld van de dienst, de gevangenschap of de prestaties.

Art. 6.

De niet hertrouwde weduwen van krijgsgevangenen mogen hun rechten op het voordeel van de rente laten gelden, voor zover zij op het ogenblik van het overlijden van de gerechtigde sedert ten minste twee jaar getrouwd waren. De rente wordt hun voor de helft toegekend van het ogenblik af waarop de krijgsgevangene het voordeel er van zou genoten hebben.

Art. 7.

De volle wezen genieten de volledige rente van het tijdstip waarop hun vader de leeftijd van 45 jaar zou bereikt hebben en tot hun meerderjarigheid.

De onder curatele staande, gebrekkige of verminkte wezen genieten de volledige rente gedurende een periode van 20 jaar die zich uitstrekt van de eerste dag van de maand volgend op de datum waarop hun vader de leeftijd van 45 jaar zou bereikt hebben, tot 65 jaar.

Art. 8.

De Onderzoekscommissie ingesteld met toepassing van artikel 3 der wet van 18 Augustus 1947 houdende regeling van het statuut der krijgsgevangenen, is onder dezelfde voorwaarden als die welke werden vastgesteld door het

1949 relatif au fonctionnement de la Commission d'Enquête pour prisonnier de guerre 1940-1945; de connaître des modalités d'application du calcul de la rente aux bénéficiaires repris à l'article 3, littéras a), b), c) et de statuer sur les droits à la rente des veuves mentionnées aux articles 5 et 6.

besluit van de Regent van 19 April 1949 betreffende de werking van de Onderzoekscommissie voor krijgsgevangenen 1940-1945, gelast kennis te nemen van de toepassingsmodaliteiten voor de berekening van de rente aan de in littera's a), b) en c) van artikel 3 vermelde gerechtigden en uitspraak te doen over de rechten op de rente van de in de artikelen 5 en 6 vermelde weduwen.

M. JAMINET,
M. DESTENAY,
G. DEJARDIN,
L. NAMECHE,
A. GILSON,
J. MARTEL.
